

تمرین‌های الگوریتم تقریبی

سپیده آقاملائی

۹۲۲۰۱۹۴۱

۱. رنگ‌آمیزی رأسی: گراف بدون جهت $G = (V, E)$ داده شده است؛ رأسهای آن را با کمترین تعداد رنگ طوری رنگ کنید که دو سر هر یال رنگ‌های متفاوت داشته باشند.

(آ) یک الگوریتم حریصانه برای رنگ‌آمیزی گراف G با $\Delta + 1$ رنگ بدهید که در آن Δ بیشترین درجه رأسهای گراف G است. با یک پیمایش عمقی گراف را رنگ می‌کنیم، به این صورت که راسی که در آن هستیم با رنگی متفاوت از همسایه‌های آن رنگ می‌کنیم. این کار امکان‌پذیر است، زیرا حداکثر درجه هر راس Δ است که با خود آن راس $\Delta + 1$ راس می‌شود و ما به این تعداد رنگ داریم. حالتی که دو سر یک یال هم‌رنگ باشد به وجود نمی‌آید، چون حداکثر یک رأس در حال رنگ شدن است و آن هم طوری رنگ می‌شود که رنگ آن با همسایه‌هایش متفاوت باشد.

(ب) یک الگوریتم بدهید که یک گراف Δ -رنگ‌پذیر را با $O(\sqrt{n})$ رنگ، رنگ‌آمیزی کند.

راهنمایی: به ازای هر رأس v زیرگراف القایی روی همسایه‌های آن $(N(v))$ ، دوبخشی است و در نتیجه به صورت بهینه قابل رنگ‌آمیزی است. اگر v دارای درجه Δ بیشتر از $\sqrt{n}$ بود آنگاه $v \cup N(v)$ را با ۳ رنگ متمایز رنگ کنید. این کار را ادامه بدهید تا همه ی راسهایی که درجه کمتر یا مساوی $\sqrt{n}$ دارند، رنگ‌آمیزی شوند. سپس از الگوریتم قسمت اول استفاده کنید.

طبق راهنمایی سوال عمل می‌کنیم. ثابت می‌کنیم می‌توانیم همه با استقرار روی رأسهایی که درجه‌ی آنها از $\sqrt{n}$ بیشتر است (به آنها در ادامه اثبات رأس درجه بالا می‌گوییم) مسأله را حل می‌کنیم.

حالت پایه وقتی است که هیچ رأس با درجه بیشتر از $\sqrt{n}$ نداشته باشیم که طبق قسمت الف حل می‌شود، چون تعداد رنگ‌ها $\sqrt{n}$ است که یکی بیشتر از ماکسیمم درجه رأسهای رنگ نشده است؛ چون درجه‌ی رأسهای رنگ نشده از $\sqrt{n}$ کمتر است.

فرض استقرا: می‌توانیم گراف با تعداد راس درجه بالای کمتر از k را با این الگوریتم رنگ کنیم.

حکم استقرا: می‌توانیم گراف با تعداد رأس درجه بالای k را با این الگوریتم رنگ کنیم.

یک رأس درجه بالا (مثل v) را رنگ می‌کنیم. چون گراف Δ رنگ‌پذیر است، زیرگراف القایی همسایه‌های آن دوبخشی خواهد بود به طور بهینه می‌توان آن را با دو رنگ، رنگ‌آمیزی کرد. (هر بخش را یک رنگ می‌کنیم). اثبات: برهان خلف. چون گراف Δ رنگ‌پذیر است، یک رنگ‌آمیزی از آن را در نظر می‌گیریم. رنگ رأس v را حذف کنیم، بقیه رأسها چون مجاور v هستند نمی‌توانند با آن هم‌رنگ باشند، پس رنگ این رأسها با v متفاوت است. یعنی این رأسها فقط با دو رنگ، رنگ‌آمیزی شده‌اند یعنی زیرگراف همسایه‌های رأس v دوبخشی است. (تناقض)

با رنگ‌آمیزی این رأس یکی از تعداد رؤس درجه بالا کم می‌شود و طبق فرض استقرا می‌توان بقیه رؤس را رنگ کرد.

پس تعداد رنگ‌های لازم با فرض اینکه m رأس با درجه‌ی بیشتر از $\sqrt{n}$ داشته باشیم $3m \leq 3\sqrt{n}$ برای رنگ‌آمیزی این رأسها است و برای بقیه‌ی رأسها هم طبق قسمت الف $O(\sqrt{n})$ رنگ لازم داریم که در کل تعداد رنگ‌های مورد نیاز $O(\sqrt{n})$ می‌شود.

۲. پوشش سطلی: n شیء با اندازه‌های $a_1, \dots, a_n \in (0, 1]$ داده شده است؛ تعداد سطل‌های ایجاد شده را ماکسیمم کنید طوری که جمع وزن اشیای هر سطل حداقل ۱ باشد. یک الگوریتم مجانبی PTAS برای این مسأله بدهید که به ورودی‌هایی محدود شده باشد که اندازه اشیای آنها برای یک ثابت $c > 0$ حداقل c باشد.

راهنمایی: ایده‌ی اصلی الگوریتم ۹.۶ کتاب وزیرانی این مسأله را هم حل می‌کند.

ابتدا نسخه‌ی محدود شده‌ی مسأله را حل می‌کنیم.

فرض کنید تعداد وزن‌های متمایز اشیا K باشد. در این صورت حداکثر تعداد اشیای هر سطل $M = \lceil \frac{2}{c} \rceil$ است؛ چون جمع اشیای اضافی یک سطل از ۱ کمتر است (در غیر این صورت این اشیا را می‌توانستیم در یک سطل دیگر بگذاریم و تعداد سطل‌ها بیشتر شود که

با بهینه بودن جواب متناقض است). پس تعداد وزن سطل‌های متمایز حداکثر $R = \binom{M+K}{K}$ است در نتیجه تعداد کل حالت‌های مسأله $P = \binom{n+R}{R}$ است که از مرتبه‌ی $O(n^R)$ است که R فقط به c وابسته است که ثابت است یعنی می‌توانیم همه‌ی حالت‌های ممکن را چک کنیم و الگوریتم زمان چندجمله‌ای خواهد داشت.

حالا مسأله‌ی اصلی را حل می‌کنیم. A_ϵ را به این صورت تعریف می‌کنیم: نسخه‌ای از مسأله که در آن وزن همه‌ی اشیاء حداقل ϵ است که $c < \epsilon$ است. برای تبدیل مسأله اصلی به مسأله‌ی قبل اشیاء را مرتب می‌کنیم و آنها را به K دسته تقسیم می‌کنیم و اشیاء هر دسته را به وزن مینیمم آن دسته رند می‌کنیم، در این صورت K وزن متمایز داریم و مسأله به حالتی که حل کردیم تبدیل می‌شود. برای تقسیم اشیاء به K دسته آنها را به گروه‌های Q تایی تقسیم می‌کنیم (به ترتیب صعودی) که $Q = \lceil \frac{n}{K} \rceil$ است در نتیجه تعداد دسته‌ها K تا می‌شود. حداکثر تفاوت بین تعداد سطل‌های بهینه و تعداد سطل‌های الگوریتم Q است، چون این اختلاف حتما کمتر از اختلاف حالتی است که وزن اشیاء به بالا رند شده باشد و وزن اشیاء به پایین رند شده باشد. هر جواب حالت رند شده به پایین برای مسأله‌ی اصلی هم جواب است. هر جواب حالت رند شده به بالا را می‌توان با جایگزین کردن هر شیء با Q - امین شیء بزرگتر از آن به یک جواب برای مسأله اصلی بدون در نظر گرفتن Q شیء با کمترین وزن تبدیل کرد؛ چون وزن هر شیء در این حالت از ماکسیمم دسته‌ی آن که به آن رند شده است بیشتر می‌شود. تعداد سطل‌هایی که Q شیء با کمترین وزن پر می‌کردند از Q کمتر است (چون حداکثر وزن هر شیء 1 است). پس حداکثر اختلاف حالت رند شده به پایین و بالا Q است پس حداکثر اختلاف جواب بهینه و جواب الگوریتم ما Q است چون تنها تفاوت در رند کردن است.

$$OPT > ALG > OPT - Q > (1 - \epsilon)OPT$$

پس باید Q را طوری تعیین کنیم که از ϵOPT کمتر مساوی باشد و همچنین یک عدد صحیح باشد. می‌دانیم جواب بهینه از $\frac{n}{Q}$ بیشتر/مساوی است، چون تعداد سطل‌ها از تعداد اشیاء تقسیم بر کران بالای تعداد اشیاء هر سطل بیشتر است. پس $Q = \lfloor \frac{n}{\epsilon} \rfloor = \lfloor \frac{n}{\epsilon} \rfloor$ قرار می‌دهیم. از اینجا $K = \lfloor \frac{n}{Q} \rfloor$ به دست می‌آید.

۳. برش-k بیشینه: یک گراف بدون جهت $G=(V,E)$ با یالهای وزن دار نامنفی داده شده است، هر رأس را به صورت تصادفی به یکی از مجموعه‌های $S_1, \dots, S_k$ اختصاص می‌دهیم، طوری که مجموع هزینه‌ی یالهایی که بین این مجموعه‌ها قرار می‌گیرند بیشینه شود. نشان دهید که متوسط تعداد یالهای بین این مجموعه‌ها حداقل $\frac{OPT}{2}$ است.

احتمال وجود هر یال برابر است با احتمال وجود دو سر آن در مجموعه‌های مجزا. هر رأس با احتمال $\frac{1}{k}$ در هر کدام از مجموعه‌ها قرار می‌گیرد، پس احتمال اینکه هر یال حضور داشته باشد $1 - 1/k = \frac{k-1}{k}$ است. جمع وزن یالها را می‌توان به صورت یک متغیر تصادفی نوشت که برابر است با مجموع حاصل ضرب وزن یالها در Indicator variableهایی که متناظر هر کدام از یالها هستند و اگر یال بین دو مجموعه بود 1 و در غیر این صورت صفر است. طبق خاصیت خطی بودن امید ریاضی و اینکه امید ریاضی یک Indicator variable با احتمال آن برابر است، امید ریاضی مجموع وزن یالها را حساب می‌کنیم. پس امید ریاضی مجموع وزن یالهای بین این مجموعه‌ها برابر است با: $E(cost) = \sum_{(u,v) \in E} w_e \cdot x_e = \sum_{(u,v) \in E} w_e \cdot E(x_e) = \sum_{(u,v) \in E} w_e \cdot p = p \sum_{(u,v) \in E} w_e = (1 - 1/k) \sum_{(u,v) \in E} w_e = (1 - 1/k) OPT \geq OPT/2$ دلیل نامساوی آخر: $k \geq 2 \Rightarrow 1/k \leq 1/2 \Rightarrow (1 - 1/k) \geq 1 - 1/2 = 1/2$

۴. فروشنده دوره‌گرد متریک: نسخه‌ای از فروشنده دوره‌گرد متریک را در نظر بگیرید که در آن هدف پیدا کردن مسیر ساده‌ای شامل همه‌ی رأسهای گراف است. سه مسأله متفاوت بر اساس تعداد سرهای داده‌شده از مسیر به وجود می‌آیند: 0، 1 یا 2. الگوریتم‌های تقریبی زیر را به دست آورید.

(آ) اگر 0 یا 1 سر مسیر مشخص شده باشد، یک الگوریتم با ضریب $\frac{3}{2}$ به دست آورید.

(ب) اگر هر دو سر داده شده باشد، یک الگوریتم با ضریب $\frac{5}{3}$ به دست آورید.

راهنمایی: از ایده‌ی الگوریتم ۳.۱۰ کتاب وزیرانی استفاده کنید.

ابتدا یک MST به دست می‌آوریم. سپس یک تطابق مینیمم روی رأسهای درجه فرد و سرهای داده شده مسیر طوری پیدا می‌کنیم که درجه سرها فرد شود. یعنی اگر درجه فعلی سرهای مسیر زوج است در تطابق آنها را هم حساب می‌کنیم و در غیر این صورت آنها را در تطابق حساب نمی‌کنیم. اگر سرهای داده شده کمتر از 2 بود به دلخواه سرهای دیگر را انتخاب می‌کنیم. سپس این یالها را به MST اضافه می‌کنیم و یک گراف نیمه اولیری به دست می‌آید که مسیر اولیری دارد؛ با عمل shortcutting یک مسیر همپلتونی به دست می‌آوریم و آن را به عنوان جواب مسأله اعلام می‌کنیم.

می‌دانیم وزن MST از مسیر بهینه کمتر یا مساوی است، چون در غیر این صورت مسیر بهینه به عنوان MST پیدا می‌شود. در حالی که ۰ یا ۱ سر داده شده باشد، مسیر بهینه شامل دو تطابق برای رأسهای گراف است که هر کدام از تطابق مینیمم روی رأسهای درجه فرد کمتر یا مساوی هستند. پس اجتماع یالهای درخت و تطابق مینیمم بعد از تطابق shortcutting نامساوی مثلث وزن کمتری پیدا می‌کند و در نتیجه وزن مسیر به دست آمده در الگوریتم کمتر یا مساوی $3/2OPT + OPT$ می‌شود.

در حالی که دو سر مسیر داده شده باشد اجتماع مسیر بهینه و درخت شامل سه تطابق کامل برای رأسهای درجه فرد است که بعد از عمل shortcutting وزن آن کمتر می‌شود، یعنی جواب الگوریتم کمتر از $5/3OPT + OPT = 2/3OPT + OPT$ است. تطابق اول با یکی در میان برداشتن یالهای مسیر بهینه و shortcutting مسیر بهینه به دست می‌آید، بقیه یالها را در نظر می‌گیریم. گراف باقیمانده هنوز همبند است چون هنوز شامل MST هست و رأسهای آن همه درجه زوج هستند پس دور اویلری دارد که شامل دو تطابق برای رأسها است.

$$ALG \leq M + OPT \leq 1/3 * (M + OPT) + OPT \leq 2/3OPT + OPT = 5/3OPT$$

۵. مسأله زمانبندی: n کار باید روی یک ماشین زمانبندی شوند که در آن هر کار j یک زمان پردازش p_j ، یک وزن w_j و یک مهلت انجام d_j دارد؛ $j = 1, 2, \dots, n$. هدف زمانبندی کارها به صورتی است که وزن کل کارهای انجام شده قبل از مهلت انجام را بیشینه کنیم. ابتدا ثابت کنید که همیشه یک زمانبندی بهینه وجود دارد که در آن همه کارهای on-time قبل از همه کارهای late انجام می‌شوند و کارهای on-time به ترتیب زودترین مهلت پایان انجام می‌شوند؛ از این نتیجه ساختاری استفاده کنید تا نشان دهید که چطور این مسأله را با برنامه‌نویسی پویا در زمان $O(nW)$ که در آن $W = \sum_j w_j$ است حل کنیم. سپس از این نتیجه استفاده کنید و یک FPTAS به دست آورید.

زمانبندی دلخواه σ را در نظر بگیرید و S را مجموعه کارهایی قرار دهید که قبل از پایان مهلتشان اجرا می‌شوند (و در نتیجه سود آنها حساب می‌شود). پس اگر همه کارهایی که به موقع تمام نمی‌شوند بعد از S بگذاریم و ترتیب اجرای کارهای S را تغییر ندهیم به همین جواب می‌رسیم. پس همیشه زمانبندی بهینه‌ای وجود دارد که در آن همه کارهای on-time قبل از همه کارهای late انجام می‌شوند. حالا کارهای S را به ترتیب EDD (earliest due date) قرار می‌دهیم و ثابت می‌کنیم که همه کارهای S همچنان on-time خواهند بود. برای این کار اگر دو کار در ترتیب σ متوالی بودند اما به ترتیب EDD نبودند آنها را با هم جابه‌جا می‌کنیم. این کار را تکرار می‌کنیم تا همه کارها به ترتیب EDD شوند. باید نشان دهیم به ازای هر جابه‌جایی دو کار جابه‌جا شده همچنان on-time می‌مانند. فرض کنید کار j و کار k دو کار متوالی باشند و $d_j > d_k$. زمان پایان آنها قبل از جابه‌جایی را C_j و C_k و زمان پایان آنها را بعد از جابه‌جایی C'_j و C'_k می‌نامیم. کارها همچنان on-time خواهند بود چون:

$$C'_k < C_k \leq d_k, C'_j = C_k \leq d_k < d_j$$

برای حل مسأله با برنامه‌نویسی پویا به این صورت عمل می‌کنیم که ابتدا کارها را بر اساس مهلت آنها مرتب می‌کنیم. سپس یک آرایه $W + 1$ عنصری در نظر می‌گیریم که در آن قرار است حداقل زمان لازم برای رسیدن به سود i در رایه i-ام آن ذخیره شود و مقدار خانه ۰ را ۰ و مقدار بقیه خانه‌ها را بینهایت قرار می‌دهیم. به ازای هر کار i مقادیر همه خانه‌های آرایه را با زمان کار فعلی جمع می‌کنیم و اگر از مهلت پایان آن کار کمتر یا مساوی بود، خانه متناظر مجموع سود خانه فعلی و سود این کار را با زمان فعلی مینیمم می‌گیریم. در پایان الگوریتم بزرگترین خانه آرایه که زمان بینهایت ندارد را به عنوان جواب مسأله برمی‌گردانیم. زمان این الگوریتم تعداد اشیا ضربدر تعداد خانه‌های آرایه است که $O(nW)$ است.

برای حالت FPTAS فرض می‌کنیم سود اندازه‌ی مسأله باشد. سود کارها را بر K تقسیم می‌کنیم و کف می‌گیریم. با این سودهای جدید مسأله را در حالت بهینه حل می‌کنیم. اختلاف سود واقعی و جدید هر کار کمتر از K است، چون:

$$w'_i = \lfloor \frac{w_i}{K} \rfloor \Rightarrow w_i - K * w'_i = K * \{ \frac{w_i}{K} \} < K$$

پس اختلاف جواب بهینه و جواب فعلی حداکثر nK است. می‌خواهیم اختلاف جواب بهینه و جواب الگوریتم ما از $\epsilon * OPT$ کمتر باشد و می‌دانیم که $OPT > \max_i w_i = M$ پس $K = \frac{M * \epsilon}{n}$ است. پس $M * \epsilon$ است. یعنی داریم:

$$W' = \sum \lfloor \frac{w_i}{K} \rfloor \leq \frac{\sum w_i}{\sum K} = \frac{M}{nK} = \frac{1}{\epsilon}$$

پس زمان الگوریتم بر حسب $\frac{1}{\epsilon}$ و n خطی است. ضرب تقریب آن را هم خودمان با تنظیم مقدار K به مقدار مورد نظر رساندیم.

$$OPT - ALG < M * \epsilon$$

۶. مسأله نسبت جمع زیرمجموعه:

یک FPTAS برای این مسأله به دست بیاورید: n عدد صحیح مثبت $a_1 < a_2 < \dots < a_n$ داده شده‌اند، دو زیرمجموعه ناتهی مجزای $S_1, S_2 \in \{1, \dots, n\}$ که $\sum_{i \in S_1} a_i \geq \sum_{i \in S_2} a_i$ باشد پیدا کنید طوری که نسبت $\frac{\sum_{i \in S_1} a_i}{\sum_{i \in S_2} a_i}$ کمینه شود.

راهنمایی: ابتدا یک الگوریتم با زمان شبه چندجمله‌ای برای این مسأله به دست آورید. سپس به صورت مناسب مقیاس و رند کنید. طبق نامساوی داده شده می‌فهمیم که همه‌ی جوابها از ۱ بیشتر/مساوی هستند. پس باید کاری کنیم که مجموع اعضای این مجموعه‌ها تا حد امکان به هم نزدیک باشد. برای این کار از برنامه‌نویسی پویا استفاده می‌کنیم. B را $\sum_{i=1}^n a_i$ تعریف می‌کنیم. یک آرایه $t[0..n][0..B]$ که درایه‌ی سطر i و ستون b آن ۱ است در صورتی که زیرمجموعه‌ای از اشیای $a_1, \dots, a_i$ وجود داشته باشد که جمع آن b شود و حتما شامل a_i باشد و در غیر این صورت ۰ است. این شرط شامل a_i بودن باعث می‌شود زیرمجموعه یکتا به دست بیاید. آرایه‌ی $c[0..n][0..B]$ شامل مجموعه‌ی یکتای متناظر آن در آرایه t است. الگوریتم را تا جایی ادامه می‌دهیم که دو عدد صحیح متمایز i_1, i_2 پیدا شوند که $t[i_1][j] = t[i_2][j] = 1$ باشد. که در الگوریتم ما کمترین j را به دست می‌آوریم. در غیر این صورت جدول‌ها کامل پر می‌شوند و ما نسبت آنها را مقایسه می‌کنیم تا کمترین نسبت را پیدا کنیم. زمان این الگوریتم $O(nB^2)$ است.

شمای تقریبی FPTAS برای مسأله: برای $m = 2, \dots, n$ نمونه‌ای از مسأله I_m را نسخه‌ای از نسبت زیرمجموعه‌ها تعریف می‌کنیم که شامل m عدد کوچکتر باشد. به ازای هر ϵ در بازه $0 < \epsilon < 1$ داده شده، $K = \frac{\epsilon^2 \cdot a_m}{2m}$ تعریف می‌کنیم. $n_0 \leq n$ را بزرگترین عدد صحیحی تعریف می‌کنیم که به ازای آن K از ۱ کمتر باشد. الگوریتم ما به این صورت است که به ازای $m \leq n_0$ الگوریتم قسمت قبل را اجرا می‌کنیم؛ چون $a_{n_0} \leq \frac{2m}{\epsilon^2}$ است این کار زمان چندجمله‌ای می‌گیرد.

اگر $n_0 < m \leq n$ باشد، مسأله را ساده می‌کنیم تا تعداد اعداد متمایز آن چندجمله‌ای باشد. به ازای $i = 1, \dots, m$ تعریف می‌کنیم $a'_i = \lfloor \frac{a_i}{K} \rfloor$. پس $a'_m = \lfloor \frac{2m}{\epsilon^2} \rfloor$ از مرتبه چندجمله‌ای است. نسخه‌ای از مسأله که شامل $a'_i \geq m/\epsilon$ است را I'_m می‌نامیم. اگر I'_m شامل t عدد $a'_{m-t+1}, \dots, a'_m$ باشد. چون $\epsilon \leq 1$ است پس $a'_m \geq m/\epsilon$ است و در نتیجه $t > 0$ است. بر اساس مقدار t مسأله را به دو حالت تقسیم می‌کنیم. اگر $t = 1$ باشد آنگاه جواب به صورت $\{j, j+1, \dots, m-1\}$ و $\{m\}$ است که j کوچکترین عدد صحیحی است که $a_m < a_{j+1} + \dots + a_{m-1}$ است. اگر $t > 1$ باشد آن را به طور دقیق با الگوریتم شبه چندجمله‌ای داده شده (برنامه‌نویسی پویا) حل می‌کنیم. اگر جواب بهینه‌ی آن ۱ بود الگوریتم آن را برمی‌گرداند؛ اگر بزرگتر از ۱ بود الگوریتم مجموعه زیرمجموعه‌هایی می‌سازد که مجزا هستند و مجموع آنها متمایز است.

$$a'_m \leq 2m/\epsilon^2 \Rightarrow \sum_{i=m-t+1}^m a'_i < 2m^2/\epsilon^2 \Rightarrow 2^t \leq 2m^2/\epsilon^2 \Rightarrow t \leq 2\log(m/\epsilon) + 1$$

در حالت اول داریم:

$$\sum_{i \in S_1} a_i / \sum_{i \in S_2} a_i \leq 1 + a_j / a_m < 1 + \epsilon$$

در حالت دوم داریم:

$$\frac{\sum_{i \in S_1} a_i}{\sum_{i \in S_2} a_i} \leq \frac{\sum_{i \in S_1} K \cdot (1 + a'_i)}{\sum_{i \in S_2} K \cdot a'_i} = 1 + \frac{|S_1|}{|S_2|} \leq 1 + \frac{t}{m/\epsilon} < 1 + \epsilon$$

$$\sum_{i \in S_1} a_i / \sum_{i \in S_2} a_i \leq 1 + a_j / \sum_{i \in S_2} a_i \leq 1 + a_j / a_m < 1 + \epsilon$$

۷. گراف بدون دور: فرض کنید یک گراف جهت‌دار بدون دور با گره منبع s و گره مقصد t داده شده است و هر یال جهت‌دار e هزینه c_e و طول l_e دارد. همچنین کران L روی طول مسیرها داده شده است. یک FPTAS برای مسأله پیدا کردن مسیر با کمترین هزینه از s به t به طول حداکثر L بدهید.

ابتدا قسمت اول مسأله را حل می‌کنیم و بعد با روش هرس پارامتری قسمت دوم آن را حل می‌کنیم.

بعد از اجرای topological sort با یک پیمایش می‌توانیم کوتاهترین مسیر (با توجه به l_e) از مبدأ به مقصد در زمان $O(|E|)$ حساب کنیم و با انجام همین کار روی گراف $-G$ می‌توانیم طولانی‌ترین مسیر را هم به دست بیاوریم.

اگر حداکثر طول مسیرها مشخص باشد، یک الگوریتم شبه چندجمله‌ای وجود دارد که مسأله را به صورت دقیق حل می‌کند. ابتدا رتوس را با اجرای topological sort شماره‌گذاری می‌کنیم. این کار زمان $O(|E|)$ می‌گیرد. در این صورت شماره‌ی رأس s برابر ۱ و شماره‌ی رأس t برابر n خواهد شد و هر یال را می‌توانیم به صورت دوتایی (k, j) نشان دهیم. سپس با رابطه بازگشتی زیر $g_j(C)$ یعنی طول کوتاهترین مسیر که هزینه‌ی آن حداکثر C است را محاسبه می‌کنیم.

$$g_1(C) = 0, C = 0, \dots, OPT$$

$$g_j(0) = \inf, j = 2, \dots, n$$

$$g_j(C) = \min\{g_j(C-1), \min_{k|c_{kj} \leq C} \{g_k(C-c_{kj}) + l_{kj}\}\}, j = 2, \dots, n, C = 1, \dots, OPT$$

در الگوریتم بالا ما OPT را از اول نمی‌دانیم اما می‌دانیم در رابطه‌ی $OPT = \min\{C | g_n(C) \leq L\}$ صدق می‌کند که در آن L کران طول مسیر است. پس می‌توانیم الگوریتم را با افزایش C از ۱ و محاسبه‌ی تابع g تعریف کنیم تا جایی که اولین مقدار C پیدا شود که $g_n(C) \leq L$ شود که همان جواب بهینه (OPT) است (با dynamic programming). پس زمان الگوریتم $O(|E|OPT)$ می‌شود. کران بالای حداکثر طول مسیر $n-1$ یال با بیشترین هزینه است؛ چون حداکثر طول مسیر $n-1$ است و پرهزینه‌ترین یالها را انتخاب کرده‌ایم. کران پایین را هم کم هزینه‌ترین یال در نظر می‌گیریم. با یک جستجوی دودویی می‌توانیم به یک $(1+\epsilon)$ -تقریب برای مسأله برسیم.

به ازای ϵ ثابت $0 < \epsilon < 1$ تابعی می‌سازیم که به ازای مقدار صحیح V داده شده، در زمان چندجمله‌ای بگوید $OPT \geq V$ یا $OPT < (1+\epsilon)V$ است. برای این کار هزینه‌ی یالها را به صورت زیر مقیاس کرده و رند می‌کنیم:

$$c'_{ij} = \lfloor \frac{c_{ij}}{V\epsilon/(n-1)} \rfloor \frac{V\epsilon}{n-1}$$

این کار حداکثر به اندازه‌ی $V/(n-1)$ هزینه‌ی هر یال را تغییر می‌دهد و هزینه‌ی هر مسیر را حداکثر به اندازه‌ی V تغییر می‌دهد. با این کار مسأله به حالت حداکثر طول مسیر کران‌دار تبدیل می‌شود و می‌توان آن را در زمان چندجمله‌ای حل کرد. طبق شرط خاتمه الگوریتم یا به حالتی می‌رسیم که $g_n(C') \leq L$ می‌شود (به ازای $C' < (n-1)/\epsilon$) یا $C' \geq (n-1)/\epsilon$ می‌شود. در حالت اول مسیری با حداکثر طول L و هزینه‌ی حداکثر

$$\frac{V\epsilon}{n-1}C' + V\epsilon < V(1+\epsilon)$$

پیدا شده است. در حالت دوم هر مسیری با حداکثر طول L پیدا شده است که هزینه‌ی $(n-1)/\epsilon \geq C'$ دارد یا $C' \geq V$ دارد؛ پس $OPT \geq V$ است. زمان این الگوریتم تست $O(|E|n/\epsilon)$ است که زمان الگوریتم حالت کران‌دار است. (زمان حالت دیگر $O(|E|\log(n/\epsilon))$ است که از این مقدار کمتر است).

پس زمان الگوریتم FPTAS ما $O(\log \log(UB/LB)(|E|n/\epsilon) + \log \log(UB/LB))$ می‌شود.

۸. ۴/۳- تقریب برای $TSP(1, 2)$

الگوریتم تقریبی فروشنده دوره‌گرد روی گراف جهت‌دار بسیار سخت‌تر از گراف بدون جهت است. بهترین الگوریتم شناخته شده برای بدون جهت $O(\log n)$ -تقریب است. در این سوال TSP را در گراف‌های جهت‌دار خاصی در نظر می‌گیریم که به آنها (۱،۲)-گراف می‌گویند. این گراف‌ها، گراف‌های کاملی هستند که یالهای جهت‌دار با وزن ۱ یا ۲ دارند. (این طول‌ها در نامساوی مثلث صدق می‌کنند.)

(آ) ابتدا به مسأله‌ای که ارتباط نزدیکی با TSP دارد می‌پردازیم. در مسأله‌ی پوشش دوری هدف ما پیدا کردن مجموعه دورهای جهت‌دار ساده با کمترین وزن در گراف است طوری که هر رأس گراف در دقیقاً یک دور آمده باشد. ثابت کنید کم‌وزن‌ترین پوشش دوری یک گراف می‌تواند در زمان چندجمله‌ای پیدا شود. (دوره‌های به طول ۲ مجاز هستند.)

یک گراف دوبخشی کامل وزن‌دار از روی گراف می‌سازیم: رأسهای گراف اصلی را کپی می‌کنیم (الآن دو تا مجموعه $|V|$ عضوی از رئوس داریم) و وزن هر یال را همان وزن آن در گراف اولیه می‌دهیم (سر یال در بخش اول و ته یال در بخش دوم باشد)، به جز یالهای (u, u) که وزن آن را بینهایت (بزرگتر از مجموع وزن همه‌ی یالهای دیگر) می‌دهیم. یک تطابق کامل با کمترین وزن در این گراف پیدا می‌کنیم. می‌دانیم هر تطابق کاملی که شامل یالهای (u, u) نباشد یک پوشش دوری برای گراف اولیه است. دوره‌های پوشش دوری با کنار هم گذاشتن مسیرهای بخش اول به دوم و بخش دوم به اول به دست می‌آیند. می‌دانیم هر رأس دقیقاً یک ورودی و یک خروجی دارد پس در یک دور است. پس تطابق کامل با کمترین وزن در گراف دوم معادل پوشش دوری بهینه در گراف اولیه است. (چون هزینه‌ی یالها تغییر نکرده است هزینه‌ی آنها برابر است.)

(ب) از الگوریتم قسمت قبل استفاده کنید و یک $3/2$ -تقریب برای TSP روی (۱،۲)-گرافها بدهید.

ابتدا با کمک الگوریتم قسمت قبل یک پوشش دوری به دست می‌آوریم. سپس به ازای هر دو دور یک یال از هر کدام از این دوره‌ها حذف می‌کنیم و هر کدام را با یک یال جدید به دیگری وصل می‌کنیم (این یال حتماً وجود دارد چون گراف کامل است). با انجام این کار روی همه‌ی یالهای گراف به یک دور TSP معتبر می‌رسیم. اگر تعداد دوره‌های پوشش دوری k باشد و هزینه‌ی پوشش دوری را c بگیریم. چون می‌دانیم هر یال وزن ۱ یا ۲ دارد و هر دور حداکثر ۲ رأس دارد و $c \leq OPT$ است داریم:

$$\begin{aligned} ALG &= c - \sum_{i=0}^{k-1} w((x_i, y_i)) + \sum_{i=0}^{k-1} w((x_i, y_{(i+1) \bmod m})) \\ &\leq c - k + 2k \end{aligned}$$

$$\leq c + c/2$$

$$\leq (3/2).OPT$$

برای به دست آوردن نامساوی آخر از این حقیقت استفاده کردیم که $c \geq 2k$ است چون هر دور حداقل وزن ۲ (دو یال وزن ۱) دارد.

(ج) آیا می‌توانید الگوریتم قسمت ۲ را بهبود دهید تا $4/3$ -تقریب به دست آورید؟ چه ویژگی از الگوریتم پوشش دوری را نیاز دارید تا این بهبود را انجام دهید؟

ویژگی که از الگوریتم پوشش دوری نیاز داریم این است که هر دور حداقل ۳ رأس داشته باشد. در این صورت حداکثر تعداد دورهایی که باید ادغام کنیم $1 - \lfloor n/3 \rfloor$ است و می‌توان طوری دوره‌ها را ادغام کرد که حداکثر جمع وزن دوره‌ها به اندازه‌ی $\lfloor n/3 \rfloor$ افزایش پیدا کند. در این صورت به دور TSP می‌رسیم که وزن آن به صورت زیر است:

$$ALG \leq c + \lfloor n/3 \rfloor \leq OPT + n/3 \leq OPT + OPT/3 = 4/3OPT$$

تنها حالتی که در آن وزن دو دور بعد از ادغام بیشتر از یک واحد افزایش می‌یابد این است که یالهایی که حذف کرده‌ایم هر دو وزن ۱ داشته باشند و یالهایی که اضافه کرده‌ایم هر دو وزن ۲ داشته باشند که در این صورت جمع وزن دوره‌ها به اندازه‌ی $2*2 - 2*1 = 2$ افزایش پیدا می‌کند. برای اینکه چنین چیزی رخ ندهد می‌توانیم یالی از دور را انتخاب کنیم که وزن ۲ داشته باشد؛ در حالتی که هیچ دوری یال با وزن ۲ نداشته باشد وزن ۲ تا زیاد می‌شود ولی فقط یک بار تأثیر دارد چون اگر دوباره به حالتی برسیم که همه وزن ۱ داشته باشند حتماً جمع وزن‌ها در یک مرحله کم شده است که جبران این افزایش را می‌کند. در نتیجه می‌توان تضمین کرد که بعد از k مرحله ادغام حداکثر افزایش مجموع وزن دوره‌ها $k + 1$ خواهد بود. پس $1 - \lfloor n/3 \rfloor$ گام ادغام مجموع وزن دوره‌ها را حداکثر به اندازه‌ی $\lfloor n/3 \rfloor$ افزایش می‌دهد.